

Handicappede — men tilfredse

Af POUL HANSEN

Døvstummepræst Poul Hansen, Aarhus, fortæller om et besøg hos to døve, der driver et husmandssted ved vestkysten.

MED privatbanens røde skinnibus kører jeg langt vestpaa til en lille landstation.

Bilen er parat, og vi drejer nord-ud af byen, følger hullede, krogede biveje og elendige markveje, kører over hede og mose og øde marker, hvor der er langt mellem gaardene — ud til den yderste vaaning lige ved en høj klitryg.

Omkring huset vokser lidt forblæst krat af smaa løvtræer, som søger at holde livet i det barske klima, og længere henne ses et stykke plantage med graner. Bag klitterne er øde hede og nøgne sandstrøg, som strækker sig helt ud til havet, det altid urolige vesterhav.

Han sætter trillebøren, da han ser bilen komme — og gaar hen for at aabne vogndøren. Jeg faar et hjerteligt „velkommen!“ — skønt døv (døvstum) taler han med letfattet tydelig stemme. Konen kommer ud og hilser paa samme maade.

Jeg er hos venner, venner gen-

nem 28 aar. Begge disse to er tidligere elever fra døveskolen i Nyborg. Bernhard fik aldrig lært noget fag og blev derfor arbejdsmand; for 26 aar siden viede jeg dem, og de har opdraget en børneflokk paa 7, alle hørende og flinke.

Den ældste datter er gift med en mejerist i Midtjylland, og de øvrige voksne børn har godt arbejde. Der har været velsignelse over det hjem; man er kommet godt igennem trods trange kaar, børnene fik lov at arbejde, fra de var smaa, og de har lært at nøjes.

☆

I mange aar boede familien nær stationsbyen i et bitte hus, som Bernhard delvis selv havde klinet sammen; det havde sine mangler, men var dog altsaa til at bo i.

Naar far havde arbejde, gik det nogenlunde med at klare udgifterne —; man sparede mest muligt! Men i langvarige arbejdsløshedsperioder om vinteren var der smalhans til huse; saa kunne det knibe med at skaffe brændsel, og nødvendig beklædning laa helt uden for mulighedernes grænse! Den mor fik rigelig øvelse i at stoppe, lappe og sy om, til stumperne næsten faldt fra hinanden.

Hvor har jeg mange gange beundret de to unge døve ægtefæller, som holdt sammen, baade i medgang og modgang! De mødte altid op ved vore smaa døvestævner, han i sit tykke, mørke vadmelstøj og hun i den falmuede, blankslidte kaabe og den tynde kjole under! Men de var glade og aktive, baade som „tilhørere“ ved gudstjenesten og deltagere i en forhandling —, og jeg tror ikke, de følte sig generte, fordi deres paaklædning ikke var „moderne“; ordet forfængelighed var nok helt faldet ud af deres ordbog!

☆

I mange aar spejdede vi efter, om der kunne findes en forandring for disse nøjsomme og flittige mennesker, der visselig fortjente en bedre skæbne end at forsumpe i de snævre rum uden mulighed for at brug kræfterne til virkelige opgaver.

For 6 aar siden bød der sig „pludselig“ mulighed for en helt utrolig „byttehandel“, saa Bernhard med næsten ingen penge blev ejer af dette lille landbrug i den yderste klit — — et fattigt, forblæst landskab med mager lav jord; men her var noget at arbejde paa, og han gik i gang med godt mod: Her skulle han bygge en fremtid for sig selv og familien.

Og nu 6 aar efter ser det virkelig helt godt ud, ja, jeg er egentlig ganske imponeret.

Paa marken gaar 5 kraftige faar og napper af det sparsomme græs, og inde i stalden staar 2 køer, 1 kvie og 2 dejlige smaa heste —, og alt er betalt! Godt gjort, synes jeg.

Fra stalden gaar vi gennem loen over til køkkenet. En vældig hammer og mejsel ligger paa lergulvet. „Hvad bruger du det værktøj til?“ spørger jeg. „Til at flække trærødder med“ — og saa forklarer han, at han kan hente alle de stød, han vil, ude i heden, og det er billigt brændsel.

I køkkenet staar flaskegasbeholderen, den giver ild til madlavning og desuden belysning i stuen, her er nemlig ingen el-installation saa langt „uden for lov og ret“.

☆

Vi gaar ad den lave dør ind i stuen. Bernhard byder mig til sæde i lænestolen ved vinduet, hvorpaa er fastgjort en ramme med plastic, jo, det er nødvendigt, for den stærke blæst søger ind gennem alle utætheder; mens vi sidder her, staar plastic'en, spændt som et sejl, ind imod os; der er pres paa, men ikke antydning af træk i stuen. Nemt, effektivt og billigt!

Vi snakker, 28 aars venskab betyder dog noget, og samtalen gaar livligt. Der er emner nok: Mor fortæller, at den 3. sidste pige netop er blevet konfirmeret nu i foråret. Pengesagerne staar ikke daarligt, terminen koster 150 kr. to gange om aaret, saa det er ikke slemt. „Vi har det saa frit og godt herude!“ siger de begge to.

Jeg ser mig om i den lille, lavloftede stue, . . . skrabet nøjsomhed præger det hele; en del af møblerne har Bernhard selv lavet med egne hænder. Alt vidner om streng beskedenhed og et absolut minimum af behagelighed; men en dejlig hygge hviler overalt, og her bor tilfredse mennesker, som er glade ved livet trods døvhedens

handicap. De er jo alle raske og faar føden hver dag, de lever med naturen og deres faa husdyr; og den fornemmelse, at det er deres eget, giver disse to fattige mennesker en rejsning, en fasthed, som mange med 10-dobbelte indtægter maa misunde dem.

Her er intet køleskab, ej heller radio eller fjernsyn; men her er livsfylde.

☆

En halv eftermiddag gaar alt for hurtigt, og jeg maa af sted igen. Da jeg trykker deres grove arbejdshænder til afsked og faar det hjertelige: „Tak for besøget!“, saa synes jeg, det er mig, som skal sige tak for venskab og tillid — og den belæring, jeg har faaet. Jeg maa paa ny sande Charles Gandrups ord: „Lykken er ikke gods eller guld“. Det kan endnu i 1957 opleves, at

Lykken har rod i det ærlige sind, lykken er nøjsomheds rige broder; lykken er: altid at være sig selv, aldrig trælbundet af livets goder.

Stenbroens og asfaltens mennesker ville have godt af at lære noget om arbejdets glæder hos disse klitboer.

Thi for mange byfolk er jo arbejdet bare en trist, besværlig ting, som skal „overstaas“ saa smertefrit som muligt, og dagen begynder egentlig først efter fyraften og lukketid, naar fritiden vinker

Mine to venner derude ved havet lever det enkle, jævne menneskeliv i nøjsomhed og umiddelbar livsglæde — og er som døve (døvstumme) et smukt eksempel for mange hørende, der har alle sanser i behold.

POUL HANSEN